

Er ref/dnr: LI2023/00546

Vårt dnr: 2024/0013

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
Regeringskansliet

Stockholm 16 april 2024

Yttrande angående Havs- och Vattenmyndighetens redovisning av uppdrag om förbättringar av Sveriges genomförande av artikel 12.4 i rådets direktiv 92/43/EEG

Sammanfattning

- Naturskyddsföreningen välkomnar Havs- och vattenmyndighetens förslag och instämmer i att kameraövervakning för bifångster av marina däggdjur, särskilt tumlare, behöver lagstadgas.
- Föreningen instämmer i att Havs- och vattenmyndigheten bör ha föreskriftsrätt när det gäller detaljerna kring utformandet av övervakningen.
- Det är mycket viktigt att beakta andelen fartyg som utrustas med kamerasystem så att ansträngningen kan förväntas fånga upp bifångsterna även om de är mycket få.
- Habitatdirektivets artikel 12.4 inkluderar även införande av åtgärder för att säkerställa att bifångster inte har negativa effekter på populationen. Existerande kunskap är tillräcklig för att vidta åtgärder för att minimera bifångsterna, särskilt i den akut hotade Östersjöpopulationen.

Specifika synpunkter

Med anledning av överträdelseärendet kring Sveriges underlåtenhet att tillämpa och införliva habitatdirektivets artiklar 6.2 och 12.4 har regeringen uppdragit åt Havs- och Vattenmyndigheten att komma med förslag kring hur Sverige kan förbättra genomförandet av övervakning av oavsiktlig fångst och oavsiktligt dödande av de djurarter som anges i habitatdirektivets bilaga 4a vid fiske. Sverige saknar idag ett system för sådan övervakning och Naturskyddsföreningen välkomnar därför Havs- och Vattenmyndighetens utredning, men noterar att regeringsuppdraget och utredningen endast berör övervakningsdelen av habitatdirektivets artikel 12.4, och helt utelämnar åtgärder för att minimera bifångsterna.

Föreningen instämmer i att kravet på övervakning måste lagstadgas för att nå de resultat som krävs enligt habitatdirektivets artikel 12, och att kameraövervakning är det klart mest effektiva sättet att övervaka bifångster av marina däggdjur, inklusive tumlare, i fisket.

Föreningen håller också med om Havs- och vattenmyndighetens åsikt att utvecklingen kring kamerasystem etc. går snabbt och att det därför vore olämpligt att specificera

kamerasystemens funktion för hårt. Det är därför rimligt att ge Havs- och vattenmyndigheten föreskriftsrätt kring detaljer rörande till exempel placering av kamerasystem och vilka fiskefartyg som ska ingå i datainsamlingen.

Föreningen anser att det är viktigt att inkludera en stor andel av de fiskefartyg som fiskar med redskap som orsakar bifångst av tumlare, särskilt i Östersjötumlarens utbredningsområde. Detta eftersom Östersjötumlaren är extremt ovanlig och bifångster därför sker mycket sällan. Stor övervakningsansträngning krävs därför för att detektera bifångster när de sker. Med för låg ansträngning blir betydelsen av övervakningsprogrammet mycket liten.

Habitatdirektivets artikel 12.4 inkluderar även införande av åtgärder för att säkerställa att bifångster inte har negativa effekter på populationen. Med tanke på Östersjötumlarens hotstatus vill Föreningen tydligt påpeka att man inte kan basera åtgärder för att minska bifångsterna på data insamlade i ett övervakningsprogram som det som föreslås här. Dels kan man i en så liten population inte räkna med att få statistiskt säkra data kring var och hur bifångster sker, och dels skulle sådan data ta alldeles för lång tid att samla in; åtgärder för att minimera bifångsterna av tumlare måste vidtas med omedelbar verkan i hela Östersjöpopulationens utbredningsområde. En enda tumlare som dör i ett fiskenät hotar hela populationens överlevnad. Föreningen vill därför å det starkaste rekommendera regeringen att omedelbart vidta åtgärder för att minimera bifångster av Östersjötumlare i hela deras utbredningsområde i svenska vatten.

När det gäller Bälthavstummlaren visar nya studier på en nedåtgående trend, och bifångsterna är långt högre än vad populationen klarar. Även här behöver åtgärder sättas in för att minska bifångsterna så snart som möjligt, särskilt i de områden som har visats vara viktiga för populationen.

Detta remissvar har utarbetats av Ida Carlén, sakkunnig Hav vid rikskansliet, och Therese Börjesson, chef för avdelningen Hav, vatten och miljögifter på Naturskyddsföreningen.

För Naturskyddsföreningen

Stockholm dag som ovan

Therese Börjesson
chef för hav, vatten och miljögifter